

Blok III-5 – De Eerwaarde Meester en de Opperbouwmeester des Heelals

– De Broederketen in het 3^e graads ritueel

– Meesterschap in de oude en nieuwe orde

Wat verpersoonlijkt de E.:Mr.:

Wie is die eerwaarde meester? Wat verpersoonlijkt hij in ons? Waarom heet hij niet gewoon ‘regerend’ of ‘achtbare’ meester? Wat is het verschil met de A.:Mr.:?

Diverse mystieke stromingen maken een duidelijk onderscheid tussen wat ik in deze instructie-blokken **het kosmische avontuur** noem en **een belevingswereld, die daarboven staat**.

De **oude Chinese mystiek** formuleert het heel duidelijk:

- De **Rangorde van de Vroegere Hemel** of de **Voorwereldlijke Rangorde**, waarin alles in evenwicht, balans verkeert;
- De **Rangorde van de Latere Hemel**, waarin door beleving dynamiek ontstaat en niets meer stil staat, maar juist voortdurend voortstuwt, omdat de balans bewaard moet blijven, ondanks de verandering. Dan verkeren we in **het kosmisch avontuur**, in de wereld van een Hoge Bouwmeester, **de werkplaats van de O.:B.:d.:H.:** die een kosmos ontwerpt en doet ontstaan. Daar die wel moet voldoen aan de eeuwige wetten van *de voorwereldlijke orde*, voltrekt de voortstuwning van die kosmos met in achtneming van orde en balans. (zie blok II-2, *De Vlamme Ster, de voortstuwende wereldorde en het bouwplan, de guldensnede*, blz. 42-44)

In het **Hindoeïsme** treffen we dezelfde tweedeling aan:

- **Brahman** verpersoonlijkt de beleving van het eeuwige Mysterie, dat ontstijgt aan het kosmische gebeuren;
- **Brahma**, die ook wel een Bouwmeester wordt genoemd, omdat hij uit de wereld van Brahman vrijkomt en aan een kosmisch avontuur begint en een wereld, een kosmos ‘bouwt’.

In de **Joodse mystiek** heet

- de onveranderlijke wereld **En Sof** (= *zonder einde*)
- en vormen zijn emanaties de zogenaamde **Sofiroth**, waarin niets eeuwig, maar alles altijd veranderlijk en vergankelijk is.

In de **maçonnieke traditie** wordt de *beleving* van de boven-kosmische wereld verpersoonlijkt door de **E.:Mr.:** en heet het bewustzijn van de ‘bouwer’ van de kosmos de **O.:B.:d.:H.:** Dat laatste bewustzijn wordt verpersoonlijkt door de **A.:Mr.:**

In figuur 19 is de boven-kosmische wereld **het Zijn, het Mysterie, het Zelf** genoemd en wordt bewust van *beleving* gesproken, omdat beleving statisch kan zijn, *bewustzijn* is altijd selectief en brengt dus ontwikkeling met zich mee.

Oude en nieuwe meesterwoord – *Zo boven, zo beneden*

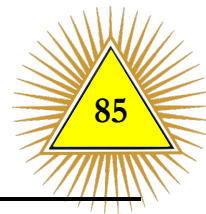
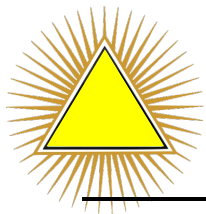
Het is de ‘nood’, die de mens tot innerlijk ontwaken dwingt. Als de voeding vanuit de ‘buitenwereld’ ons niet meer uit onze problemen kan helpen, blijft er maar één reddingsmiddel over: het antwoord in jezelf zoeken. Dan geldt: *Het komt op u aan!* Dat is het moment, waarop de oude orde overgaat in de nieuwe. Wat in ons 3e graads ritueel met het oude en nieuwe meesterwoord wordt geïntroduceerd en daar voor de mensenwereld geldt, is een spiegeling van een gebeuren, dat in de hoogste goddelijke wereld de ‘geboorte’ van de O.:B.:d.:H.: tot gevolg heeft.

Ter voorbereiding

Het volgende kan gemakkelijk als blasfemisch worden gezien, omdat er met beperkt menselijk bevattingvermogen een poging wordt gedaan om het ontstaan van de scheppende God vanuit het Mysterie te verklaren. Om de gedachte aan blasfemie en hoogmoed voor te zijn wil ik met nadruk duidelijk maken, dat wat hierna volgt een basaal, op zich niet zo complex proces geldt, dat wel degelijk beschreven kan worden met menselijke inzichten. Daartegenover staat de oneindig complexe, onmogelijk te bevatten, wijsheid, kracht en schoonheid, waarmee de Schepping is ontstaan en wordt onderhouden. Ik meen de Schepping het grootste respect te tonen en de opdracht van de ritus te volgen door als deel van die Schepping het uiterste te beproeven de weg naar het Zelf te vinden.

De oorzaak van de ‘geboorte’ van een O.:B.:d.:H.:

In het Mysterie, het Zijn, waar alles in het Zelf verenigd is, is per definitie eeuwige balans, is niets in beweging, niets gevormd, omdat niets afwijkend is van het andere, omdat er geen scheiding heerst – en zo kan je nog wel een tijdje door proberen te formuleren om het Zijn te definiëren, terwijl het altijd ontoereikend zal blijven, omdat het Mysterie per definitie niet te definiëren valt. Maar één ding is zeker, er is niets, wat uit de ‘boot’ van het Zijn valt. Het Zijn staat boven tijd en ruimte, tenzij.... Vanaf het moment, dat het Zijn wordt *beleefd* en dat is al het geval, zodra we eraan denken, is er wisselwerking tussen die beleving en het Zijn, dat beleefd wordt. Dan is er trilling en dat is energie. (zie *Alles is energie*, blz. 42 en 45) Die primaire trilling is te zien als een trillende snaar. (We zijn bij het monochord van de grote ingewijde Pythagoras, die naar wij vermoeden, het ontstaan van een kosmos vergeleek met wat er in een enkele snaar door het ontstaan van boventonen tot ontwikkeling kan komen. (Zie bijlage 5, *Pythagoras en de boventonen van de primaire trilling en de psychologische lading van die boventonen; over de oorsprong van het Woord van O.:B.:d.:H.: en van de tweedeling oude en nieuwe meesterwoord*, blz. 103)

Die trilling kan boventonen doen ontstaan, die – heel simpel geformuleerd – diverse differentiaties in die beleving kunnen doen ontstaan. Zo kan er met de 2^e boventoon (de kwint) al een vorm van zelfbewustzijn in die beleving ontstaan, waardoor die beleving zich verzelfstandigt. Vervolgens kunnen er binnen die verzelfstandigde beleving emoties (tersen en sexten) en tenslotte ook dissonanten ten opzichte van het Zijn ontstaan. (seconden en septiemen) Die dissonanten kunnen zodanig worden, dat die verzelfstandigde beleving niet meer in harmonie met het Zijn leeft en door die ‘nood’ op zichzelf wordt teruggeworpen en in zichzelf op zoek moet naar een oplossing van zijn probleem. Wat er vervolgens gebeurt, mondt uit in de ‘geboorte’ van een O.:B.:d.:H.:, die afdalend in zichzelf daar een ‘heel-al, een kosmos gaat ontdekken, openen, ontvouwen (zie figuur 23).

Een geestelijke klank – een ‘Woord’ – is de O.:B.:d.:H.:

De basis, de start-positie van deze aanstaande O.:B.:d.:H.:, is zijn zelfbewustzijn – te vergelijken met het zelfbewustzijn, het ik-bewustzijn in een mens, zij het op een onvergelykbaar ander levensniveau. Dat zelfbewustzijn is nu de basis, van waaruit de innerlijke zoektocht aanvangt. Dat is de enige houvast van die aanstaande O.:B.:d.:H.:, omdat de verbinding met het Zijn verstoord, voor zijn beleving verbroken is. Vanuit de primaire trilling – het monochord van Pythagoras – geredeneerd is die basis de 2^e boventoon van de grondtoon van het Zijn, de kwint, gekleurd met alle meer of minder meetrillende hogere boventonen van de beleving van deze aanstaande O.:B.:d.:H.:. Dat is in werkelijkheid een trilling in de geestelijke wereld, die in de fysiekmateriële wereld, waar trillingen in geluid waarneembaar kunnen worden, een klank zou zijn geweest. Die O.:B.:d.:H.: is dus een verpersoonlijking, een vergoddelijking van die geestelijke trilling, van die geestelijke klank. Daarom begint de evangelist Johannes zijn evangelie met de woorden:

In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God.

De parallel tussen de geboorte van de O.:B.:d.:H.: en de mens, die aan zijn innerlijke zoektocht begint

Het bovenstaande maakt duidelijk hoe basaal de transitie is, waar ons 3^e graads ritueel van spreekt, die halverwege de bewustzijnsontwikkeling van de mens plaats vindt en hem van een oude orde in een nieuwe doet overgaan. Daar voltrekt zich, weliswaar op een veel lager niveau, hetzelfde, wat zich ook in goddelijke sferen voltrekt.

Waarom is er sprake van een Schepper of Bouwer?

Als een mens in zijn innerlijke belevingswereld gaat ontwaken, blijkt als snel, hoe ongelooflijk veel, eigenlijk schier oneindig veel hij in zichzelf aan gedachten, beelden, belevingen ontwikkelen kan. En sommige van die ideeënwerelden kunnen op zich een eigen bestaan in die mens gaan ontwikkelen en ook mede gaan bepalen, waar

die mens in zijn innerlijke beleving mee voort gaat. We ‘scheppen’ als het ware een gehele innerlijke belevingswereld. In die zin zijn ook wij scheppers, bouwers. (We noemen een Br., die een bouwstuk oplevert, toch ook een bouwer.) Zo beneden – in de mensenwereld – zo boven in de goddelijke wereld. Voornoemde O.:B.:d.:H.: wordt een Schepper, een Bouwmeester.

Johannes vervolgt zijn evangelie met:

Alle dingen zijn door Hetzelfde gemaakt, en zonder Hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. In Hetzelfde was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen.

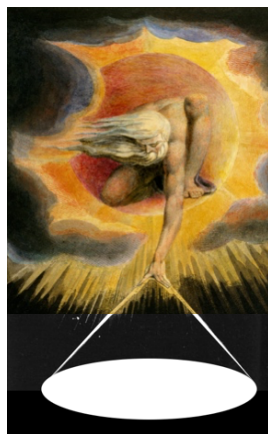
Waarom is er sprake van een Opper-B.:d.:H.:?

Laten we het goddelijke proces ook nu verder weer vanuit onze eigen innerlijke ervaring proberen te begrijpen. Bepaalde ideeënwerelden kunnen in ons een zodanige zelfstandige rol gaan spelen, dat daaruit weer van alles als een schepping van lagere orde kan voortkomen. Net zoals de mens vanuit een bepaalde religieuze of idealistische ideeënwereld een hele cultuur kan doen ontstaan, kan er vervolgens als een afgeleide van die cultuur ook weer van alles in gang worden gezet.

Dit hiërarchische scheppings-proces voltrekt zich natuurlijk ook op goddelijk niveau. In de mystiek wordt er een voor ons mensen niet te traceren, immense keten van hiërarchieën onderscheiden en op al die niveaus wordt er in navolging van de primaire en hoogste Schepper of ‘Bouwer’ geschapen en gebouwd. De hoogste Bouwer in deze hiërarchie, die al die niveaus van bouwers in ons heelal kroont, heet daarom de Opper-B.:d.:H.:.

Het tekenbord en de eeuwige cirkel

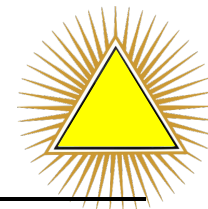
Met de eeuwige cirkel, die de zojuist verheven meester als eerste Meester-arbeid op het tekenbord verricht, herhaalt hij in feite de eerste daad, die de O.:B.:d.:H.: verricht in het kosmische levensgebied: het openen van zijn innerlijke wereld, die als spiegeling even onmetelijk is als zijn ‘buitenwereld’, in zijn geval het Mysterie. Voor de formulering, dat zijn omtrek nergens is en zijn middelpunt overal, zie *De universele liefde en de goddelijke ring*, blok II-6, blz. 60.

figuur 23 (= 4)

figuur 24 (= 12)

De broederketen in het 3^e graads ritueel

De broederketen in het 3^e graads ritueel volgt direct na de verheffing en de bevestiging.

Daar zijn enkele zeer vergaande symbolische gedachten aan verbonden:

- De keten reikt zo ver, dat de E.:Mr.: zijn plaats op de troon kan behouden.
- De broederketen is nu niet, zoals in het 1^e graads ritueel het symbool voor de band met onze medemens, maar het symbool van de eeuwige samenhang en eenheid in het heelal. Hij staat symbool voor de keten, die alle delen van het universum ineen-schakelt en samenbindt.*
- Niet alleen de mensheid, maar de ganse schepping blijkt nu in een vast verband van een afdalende en opgaande liefdeketen te staan. Die keten, die alle delen van het universum ineen-schakelt en samenbindt, zal al het bestaande weer naar zijn oorsprong trekken.*
- De E.:Mr.: zegt dat dit het beeld is, dat aan **de hoogst-ingewijde** – i.c. de zojuist verheven meester – verschijnt.

Daar wordt nogal wat gezegd!

ad a.

Met name als we de zuivere kubiek als het laatste element van de kosmos zien, is dit beeld, waarin de keten aan die kosmos ontstijgt en reikt tot in het Zijn, veelzeggend.

Dat kan ook niet anders gezien worden, want de troon is in dit ritueel ook de troon van de E.:Mr.:, die de beleving van de boven-kosmische wereld verpersoonlijkt.

ad b.

De inwijdeling, die het 2e graads ritueel volbrengt, heeft het vermogen bereikt om op volkomen natuurlijke wijze zijn weg in het leven te gaan. De inwijdeling van het 3e graads ritueel heeft een ‘helikopterview’ over het totale kosmische gebeuren en beseft ten volle, hoe al wat in die kosmos is en leeft uit één bron is voortgekomen en daarbinnen in eindeloos veel verschillende gedaanten kan transformeren, maar uiteindelijk volkomen met elkaar verbonden is.

ad c.

De E.:Mr.: wijst nu ook op het feit, dat alles in de ganse schepping in een afdalende en opgaande liefdeketen staat. Het hele kosmische avontuur ‘ademt’, ademt uit en komt daarbij tot grote differentiatie in de oneindig geschakeerde vormenwereld en ademt vervolgens weer in, waarbij alles weer tot zijn oorsprong terug keert. Dat dit een liefdeketen is, moge duidelijk zijn – alles is immers met elkaar verbonden.

ad d.

Uit de woorden van de E.:Mr.: blijkt, dat hiermee **de hoogste inwijdingsgraad** is bereikt.

Laatste deel van de mythe (III)

Het laatste deel van de mythe wordt pas door de rede-naar uitgesproken nadat de verheffing, de bevestiging en de broederketen hebben plaats gevonden.

Dit deel van de getuigenis kan de gezet pas verteld worden, als hij zelf tot meester is verheven. Een eerdere vertelling zou de dramatiek van zijn eigen drama verstoren. Bovendien zou het contrast met zijn eigen verheffing nog niet voor hem zichtbaar kunnen zijn. Vandaar deze plaats in het ritueel. Dat contrast is juist zo belangrijk.

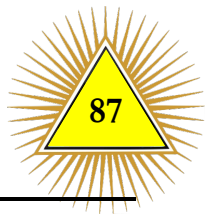
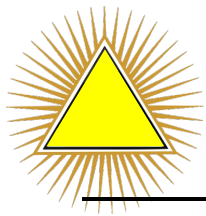
Dit laatste deel van de mythe vertelt, hoe vanaf het moment van de moord – mythisch geformuleerd 3000 jaar geleden – individuele meesters kunnen opstaan, maar dan arbeidend in de geest van het nieuwe meester-woord en niet meer in die van het oude.

De nieuwe meester krijgt uit de vertelling van de rede-naar, zoals die in het huidige ritueel in Nederland is voorgeschreven, maar al te gauw het beeld, dat het Hiram Abiff net zo is vergaan als hem zelf. Zo staat het er niet, maar die misvatting wordt gauw gemaakt. Dat wordt nog versterkt door de formulering later in de catechismus, die zegt, dat *de gezet zinnebeeldig met Hiram Abiff ten onder is gegaan en weer opgestaan*. Eigenlijk zijn deze formuleringen rampzalig. Ze hebben decennia lang heel veel Bbr.: tot onjuiste conclusies gebracht, waardoor de gehele strekking van dit fenomenale ritueel voor hun in de mist is blijven hangen. Ze blokkeren de weg naar de verdieping, in wat juist het hoogtepunt van de maçonnieke ritus behoort te zijn.

De meester, van wiens verheffing in dit deel van de mythe wordt verhaald, is niet de oude Hiram Abiff, maar de nieuwe meester met het nieuwe meester-woord. De meester met het oude meester-woord *mag* er zelfs niet meer zijn. Godvrezendheid, autocratie en alle begrippen, die met de oude orde verband houden, moeten van het toneel verdwijnen. De bij sommige Bbr.: levende gedachte, dat de A.:Mr.: of de E.:Mr.: Hiram Abiff of Salomo verpersoonlijkt, is volstrekt absurd. Zij zijn karakters uit een mythe, die een oude samenlevingsvorm dramatiseert, die we juist geheel achter ons moeten laten. De mythe vertelt niet voor niets, dat Hiram dood is en Salomo verworden. De geest en de wijze van handelen worden met de nieuwe orde totaal anders. Alleen de ‘materialen’ van Hiram van Tyrus zijn nog steeds bruikbaar. Over hem heeft de mythe dan ook niets nieuws te vertellen.

Het graf met de acacia-tak

Het hout van de acaciaboom staat bekend om zijn hardheid en duurzame kwaliteit. Om die reden wordt het in de culturen rond de Middellandse Zee beschouwd als symbool voor onsterfelijkheid en eeuwig leven, en dus ook voor de overwinning op de dood. Daardoor dwingt dat, wat ervan gemaakt is, ook eerbied en terughoudendheid

af. De bloesem is rood en wit van kleur. Daarom is de acacia tevens symbool voor dood en wederopstanding. Ook in de bijbel is sprake van de acacia. Uit zijn hout moesten de ark van het verbond, de tabernakel en het brandofferaltair vervaardigd worden (resp. Exodus 30: 1; 36: 20 en 37: 25). Er is een christelijke legende die vertelt dat Jezus' doornenkroon was gemaakt van acaciatakken. Al deze symbolische kwaliteiten, die aan het hout van de acacia worden toegeschreven, zijn ook van toepassing op wat op het graf was te vinden: onsterfelijkheid, dood en wederopstanding, eerbied. De parallel met de kroon van Jezus is treffend. Zoals de acaciatak het hoofd van Jezus 'kroonde', 'kroonde' hij ook volgens de Hiram-mythe het graf van de meester, die in zijn oude vorm stierf en in zijn nieuwe vorm zal opstaan.

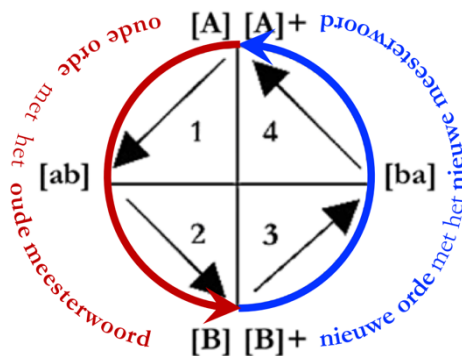
Meesterschap in de oude en de nieuwe orde

In blok III-2 op blz. 75 stonden we stil bij twee belangrijke aspecten van de verheffing van de meester: **de vijf punten van het meesterschap** en **de vlammende ster**. Beide wijzen erop, dat deze verheven meester nu enerzijds met zijn beleving tot in het Zijn reikt, maar tegelijkertijd midden in het fysieke leven staat.

(citaat) De **Zoon** moet in het fysieke leven getuigen van de mede door zijn bijdrage verrijkte geest van zijn **Vader**. De inwijding culmineert in de geest van het **nieuwe meesterwoord** staande in het fysieke leven, zoals de mythe van Jezus ons ook leert: Jezus herrees in het fysieke leven. Dit in tegenstelling tot de inwijding in de tijdgeest van het **oude meesterwoord**, waarin het fysieke leven alleen maar als ballast werd ervaren voor de vereniging met het Zelf. (einde citaat)

Hoogste inwijding vraagt in de nieuwe orde meer

Veel oude geschriften, waarin van de leringen wordt gesproken, die tot de verlichting moesten leiden, zijn cynisch over het aardse leven. De meeste geschriften van de oude orde staan vol nostalgie over de verloren geestelijke beleving en spreken nergens van idealisme om via het aardse leven de verlichting te bereiken. Vertaald naar figuur 49 willen ze dan met het oude meesterwoord de weg terug gaan naar [A]. (dus met de klok mee)

Figuur 49 (herhaling, zie blz.77)

Ze zoeken niet naar de oneindige mogelijkheden, die in de mens verscholen liggen, als hij de innerlijke weg – de weg van het nieuwe meesterwoord, zoals onze ritus het verwoordt — zou gaan. Dat de mens via een nieuwe orde met een nieuw meesterwoord de weg ook terug zou kunnen vinden, daarvan is in de oude geschriften zelfs helemaal geen sprake.

Maar alleen via die weg is het mogelijk om de totale samenleving te verheffen. Alleen via die weg worden grote levenservaringen opgedaan. En de O.:B.:d.:H.: heeft juist behoefte aan belevingen, die tot in de diepste verdichting zijn ervaren en beleefd. Hij heeft niets aan wat al eerder werd beleefd. Wij moeten vooruit, omdat de kosmos, waar wij onderdeel van zijn, dat van ons vraagt. Dus heeft de O.:B.:d.:H.: meer aan de kleine weldaad in het fysiek-materiële, dan aan het uit het leven stappen van de in zijn eentje mediterende meester, die het nirwana zoekt. De nirwanazoeker onthoudt in feite de O.:B.:d.:H.: levenservaringen vanuit de fysieke diepten van Zijn wezen.

Streven naar individuele verlossing is in de nieuwe orde dan ook een ondeugd geworden. We worden steeds meer gedwongen elkaars 'broederlijke hoeder' te zijn.

Om dezelfde reden zullen veel uitingen van religieus en spiritueel leven in afzondering steeds meer hun deugdelijk aureool gaan verliezen en in toenemende mate als ondeugdelijk gezien gaan worden. Dat geldt ook voor de kluisenaar, kloosterling of yogi, die gedragen moet worden, omdat hij altijd in lotushouding zijn dagen mediterend doorbrengt en zijn benen daarom niet meer kan gebruiken. Dat geldt zowel voor de zogenaamd 'heilige' mannen in Oosterse landen als de rijkaards in Westerse landen, die niet in het zweet hunner aanschijn in het aardse leven met anderen leven en werken, maar die anderen voor zich laten zweten. Hiërarchische structuren zullen ook in dit opzicht verdwijnen.

Zoals de kluisenaar in de woestijn of de monnik in zijn cel in vroeger tijden door die eenzaamheid zodanig op zichzelf teruggeworpen werd, dat hij een wijze of verlichte werd, zo onderging bijvoorbeeld Mandela dat proces in zijn cel. Maar vervolgens kwam er een nieuwe opdracht bij. Als president van Zuid-Afrika moest hij niet alleen de kracht en overtuiging in zichzelf vinden en behouden, maar vervolgens ook leren te marchanderen, politiek te bedrijven om zijn idealen vast te houden in het gevecht met alle wereldse machten. Wat een immens verschil met wat de yogi of de kluisenaar zich tot taak stelt.

De liefde realiseren over de hele bandbreedte van ons bestaan, van de hoogste geestelijke regionen tot in de diepste lagen van ons fysieke bestaan, leidt tot een *liefdeskracht*, die geen meditatie of verlichting kan brengen. Die kunnen *de beleving* van die grote liefdeskracht doen ervaren, maar voeren niet tot de ontwikkeling van de *grote kracht*, die nodig is om vrede en liefde in het fysieke leven te realiseren. En om die kracht op te bouwen is nu juist de O.:B.:d.:H.: zijn kosmisch avontuur begonnen.